

جریدہ علیہ

مشجعت جلید اسلامیک جریده رسمیه سیدر

ذی الحجہ سنہ ۱۳۳۸

عدد ۶۲

اون بش کونده بر نشر اولنور

شعبی سنہ

— دارالحکمة الاسلاميه نثرياتي —

دينك فوائد اجتماعيه سي

— رودولف آيسلردن —

عموميت اوزره دين اجتماعيلشديريجي ومناسبات اجتماعيه بي تنظيم ايديجي برعامل اولمق اوزره تظاهر ايدر . عيني اعتقاد ، عيني افكار دينيه ، عيني آيين ديني برقوم هيأتك هر عضو منفردينه كنديسنك هيأت عموميه يه منسوبيتي كوز اوكنده حاضر بولندوررلر ، بونلر اجدادك بر ميراثيدر كه ، اجدادي كوجندير مك ، وترك دين سبيله افرادي اجداديله ربط ايدن سلسله دن آيرلق قورقوشندن ناشي انسان اوكا حرمت ورعايت ايتليدر . بو صورتله دين طبيعي بيله حائر اخلاقدر . انسانلرك بوراده اكل ايدجك بر اطاعت وحاكيت نفس دوره سي واردر ؛ دينده باشقسسنه تابع اولمق اوكرنيرلر وعيني زمانده حياتلرينك دها كinish برافقني احراز ايدرلر . حرمت ، عائليه ، قيله واقربا ياخود قومه عموملي اولدوغندن اهميت اخلاقيه سي اوله بيلدجك بر مشاركت طويغوسني بسله مك بو حرمتك يارديمي اولور . حرمتك طرز واشكالي ده نسلدن نسله انتقال ايدوب بونلره اتباع وظيفه مفدسه كي كورندوكندن بو واسطه ايله ادامه ايدلمسي لازم اولان بر رابطه تاريخه تصوري تأسس ايدر . تبادي شعوري آله آبايه دروني تعلق واسطه سيله انكشاف ايدر . زرده كه دين ، اخلاق ، تشكلات اجتماعيه ، بر بيله صيق قاريشمشدر ، اوراده اك اهميتسر ، چوقدن حياتدن قالمش ودين ايجون غير ذاتي اولان اشكال وداستيره قدراسكي اعتقادك محافظه سنده كي استعداد وانحاضهوره كليز . فقط مختلف قوم هيأتلريني ده دين بر ارتباط معنوي به كتيرير ؛ عرقلرده كي ، رتبه لرده كي ، صنفلرده كي فرقلري تسويه ايدر .

دين سائر مؤسسات اجتماعيه ايله ذي حيات تاثير متقابله بولور . بر چوق اخلاق وعاداتك اصلي ديندر ، ديكر اخلاقده دين واسطه سيله برقدسيت ومثانت اكتساب ايدر . دين اعتيادات اجتماعيه بي اراده الهيه يه ارجاع ايتك واسطه سيله بونلرك اعتبار عموميسني زريع واونلره اتباعي تأمين ايدر . بر قومك دها عالي اخلاقيه ودها متين تشكلات اجتماعيه يه انتقالي تشريع الهى خبرلرنده كنديني كوستيرير . يكي زمانك بتون بلاد متمدنه سنده

قاعده‌دن اولدوغی اوزره دین ایله قانونک تطابق ایتدیکی یرده‌ده دین معتقدلکک کتله ودرجه‌سینه کوره فائده‌لی ایشلر ایفا ایدر ؛ دینک تأثیر قدسیسندن ، ابدالنه قادر اولدوغی تسلی و تعالیدن ، ثباتکارلغه ترغیبندن ، حیات دنیا‌نک طارحدودی و بویله برحق آشاغیلقلری اوزرینه یوکسلیتمه‌سندن ، خلاصه والهانه مناجات ، وجد و نامتناهیده ، کلمه فنا بوله حالنده وجدانی اعلا ایتمندن صرف نظر ، دین انانیت و وحشیلیکی یوکسک درجه‌ده نفید و تعدیل ایدر ، جناب حق یولنده قارداشمز اولق اوزره قیمت و یرمکی اوکرتدیکی باشقه‌سی حقنده محبت اوایندیریر ، فداکارلغه ، خلوص نیته ، صداقت و وفاکارلغه مجبور ایدر . دین بزه همجنس‌لرمزه وبالذات کندمزه قارشى قانونک برشى تکلیف ایتدیکی یرده بیله برطاقم وظیفه‌لر اوکرتیر ، عاله و حکومتک صلاحیتنه تکمله اولق اوزره زاجرانه تأثیر ایدر ، کیزی جانی‌تلرک ، جرملرک صایبسی آزالیر ، اصحاب قدرت واستبدادک اراده جبارانه‌سینه کم و ورور . طبیعی بونک هپسی آنجق اهلینک مدنیتیه آهنگدار اولان بر دین حقنده جاریدر . بوندن طولایی دین قدرتی غائب ایتمه‌مک ایستورمی مدنیتک ترقیاتی نظر دفته الملی ، روحک یکی احتیاج‌جانه و فکرک یکی مطالبانه موافق اولمیدر .

اساساً دین ، علم ، فلسفه صوکرده‌دن مختلف انکشاف یوللرینه سالک اولق ایچون برلشدیرلمشدر . بو صورتله واقع اولورکه دین ده‌ها قدیم و محافظه‌کار مؤسسه صفیله چوق دفعه علم ایله نزاعه دوشر ، اونک ترقیسه‌نه مانع اوله‌رق تأثیر ایدر . عینی زمانده لکن دین مزایدآ تفکر علمی و فلسفینک محصولانندن استفاده ایدر . نهایت ، کرچه هنوز تاماً عمومی دکلسه‌ده ، کورولورکه دین ایله علمک یکدیگری باصدمغه اصلاً احتیاج‌لری یوقدر ، بونلر یالکیز تجربه‌یه و بونک اعمال منطقیه‌سینه قارشى اصلاً منازعاتک بولمیدنی یرده یکدیگریله توافق ایتک ایسته‌سهر ، پت اینی بربریله کچنه بیلیرلر . سنت الهیه دینک اولان قوی و قوانین‌نابته قبول اولوب درایت واراده صفیله امر معنوی ، اشیانک هیأت عمومی و وحدت عیساسی اولق اوزره کله ، مطلقه ، غیرمتناهی ، ایدی ، بتون عالمک محتویاتی محیط و ذاتنده جامع اولان بر الوهیه — که کندی قانونلرینی چیکنه‌مز — نقل اولوتجیه دین تفکر علمی‌نی اکیال ایدوب ده‌ها زیاده‌ده فلسفه‌یه تقرب ایدر ، زیرا او بونک کی اشیانک سطحنده ، اونلرک ارتباطات و مناسبات محسوسه‌سنده قالماز ، بلکه

اونكه برابر عالمك وجود داخلينى ، معنائى ، اهميتى اونك اساس اصليينى مفهومات ورموز اينجده روح انسانى به و خيال بشرى به تقرب ايتمكه ، فرد ايله وجود كلى آرسنده توسط ايتمكه اوغراشير . ليكن رموزينك نوع و مقياسى دينى دائمدها زياده مجرد اولان فلسفه (مابعدالطبيعه) دن تفريق ايدر .

بر طرفده دين ، ديكر طرفده حكومت ايله سياسيات آرسنده مناسبات مضاعفه بولندوغى معلومدر . بوراده يالكز حكومت روحانيه اشكال دولتنك ديكر لرندن فرقى ، علمائى دينك رولنى ، بونلرله دينك قانون تنظيمى ، نكاح و عائله خصوصنده كى ، داخلده مناسبات سياسيه نك طرز تدبيرنده كى ، اقوامك يكديكبرى آرسنده موجود مناسبتلرده كى نفوذى در خاطر ايتديرمك كافيدر .

اتحادن

اشرف افندى زاده

شوكتى

